

Prof. Ing. Milan Buček, Dr.Sc.

Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja
Ekonomická univerzita v Bratislave

Oponentský posudok habilitačnej práce

Ing. arch. Jaroslava Copláka, PhD.

„Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním“
Ústav urbanizmu a územného plánovania, FA STU v Bratislave, 2013

Aktuálnosť zvolenej témy: Rozvoj miest a regiónov so svojimi ekonomickými, sociálnymi a ekologickými problémami priťahuje pozornosť značnej časti teoretikov a jeho význam v európskom priestore prudko narástol vplyvom podpornej politiky. Navyše zložité vzťahy medzi socioekonomickým a územným rozvojom a ich systémami patria k dlhodobým výskumným témam.

Ciele habilitačnej práce:

Ako vyplýva už z názvu práce habilitačná práce sa orientuje na strategické plánovanie a jeho väzby na územné plánovanie. „Cieľom tejto práce je na základe identifikovaných problémov priniesť návrh metodických odporúčaní pre tvorbu strategických plánov v obciach a mestách. Nemenej významným cieľom je doposiaľ v praxi i v bežne metodikách celkom opomínané hľadanie vzťahu a potenciálnych väzieb voči územnému plánovaniu.“

Aj keď sa práce opiera o viaceré výskumné projekty na ktorých habilitant participoval, neopiera sa o výskumnú hypotézu a cieľ napĺňa exploratívnym skúmaním prieniku oboch systémov na miestnej úrovni.

V štruktúre habilitačnej práce sa väčší doraz kladie na miestne strategické plánovanie, jeho princípy a možné prínosy pre najnižšiu úroveň administratívno - správnych jednotiek. Analyticky je spracovaný proces strategického plánovania, jeho jednotlivých fáz. Doraz sa kladie na participatívnosť a širokú škálu partnerstiev, úlohu verejnosti a expertov v plánovacom procese. Strategické plánovanie sa skúma na príklade programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí. Vzťah k územnému plánovaniu chápe ako komplementárny, s veľkým potenciálom pre koordináciu oboch systémov.

Metódy spracovania: Treba podotknúť, že habilitant vymedzil svoj „systémový“ prístup tým, že väzby oboch systémov skúmal tak, ako sa tieto v čase spracovávaní sformovali – a to predovšetkým v reálnom legislatívnom prostredí a ich implementácii. V tomto poňatí sa

používajú všeobecné metódy vedeckého skúmania, ako je systémová analýza, komparácia systémov, indukcia, dedukcia, analytické metódy, využívajú sa prehľadné schémy a pod. V záverečnej časti sa častejšie používajú aj „case study“. V tomto kontexte spracovania sa nepoužili zložitejšie ekonometrické metódy alebo iné kvantitatívne metódy overovania hypotéz.

Na druhej strane je práca silne orientovaná na metodologické až metodické otázky oboch systémov, kde habilitant preukázal hlbokú znalosť problematiky a praktické skúsenosti s tvorbou strategických a územnoplánovacích dokumentov.

Dosiahnuté výsledky a nové poznatky: Za hlavný prínos práce považujem skutočnosť, že habilitačná práca odкрýva nové možnosti prepojenia a koordinácia strategického plánu obce a územného plánovania – alebo ešte presnejšie strategického rozvoja obce a jej územného rozvoja. Habilitant hľadá impulzy a možné prieniky v rámci súčasného legislatívneho rámca a prináša pragmatické návrhy pre koordináciu. Myšlienky o flexibilitate systémov a v nej adekvátne postavenie regulatívov sú pre rozvoj poznania prínosné.

Utriedenie poznatkov o vzťahoch dynamicky sa meniacich systémov je samo osebe záslužná práca. Habilitant k tomu pridal aj získané poznatky z empirického výskumu a naznačil možnosti systémovejšej aplikácie v praxi usmerňovania rozvoja. Orientácia v problematike, v ktorej sa ešte „neusadil prach“ kryštalizácie nie je jednoduchý.

K práci mám aj niekoľko diskusných námetov, ktoré táto zložitá téma vyvoláva:

- a) Habilitant, ako som už predtým spomenul, postavil vzťah oboch systémov na súčasnom (v menšej miere na pripravovanom) legislatívnom zázemí, ktoré tvorí pre jeho analýzu systémové prostredie. Možno by bolo vhodné oprieť toto zázemie o robustnejší teoretický background, ktorý má k predmetnému skúmaniu úzky vzťah a dokonca i navrhovaným riešeniam dáva širšiu teoretickú a autorskú oporu. Mám na mysli teoretické koncepty New public management a aplikáciu na miestnu úroveň, koncept Government vs. Governance a jeho ideu participácie stakeholderov v rozvoji na miestnej a regionálnej úrovni.
- b) To úzko súvisí aj s druhým limitujúcim konceptom súčasného legislatívneho riešenia: potreba istého metapohľadu a nadhľadu na samotné terajšie riešenie územného plánovania a právomocí obcí ako stavebných úradov, nahromadené poznatky z doterajšieho fungovania tohto systému. Legislatívne riešenia, prijaté zákony nie sú pre teoretické skúmanie tabu, ale predmetom kritickej reflexie.
- c) Habilitant prichádza k záveru o výraznejšej koordinácii oboch systémov, miestami zdôrazňuje až väčšiu integráciu plánovacích aktivít (str.74). Súhrnná schéma na str. 76

systemizuje tieto vzťahy medzi dokumentmi. Vzájomné vzťahy medzi systémami by sa jednoduchšie riešili ak by sa na vrchol pyramídy postavil Rozvoj obce a preň by sa spracovávali a implementovali rôzne druhy dokumentov, ktoré by boli v silnej interakcii vo všetkých fázach. Umožňovalo by to flexibilnejšie riešiť aj to, kedy a v ktorých segmentoch sú dôležitejšie aspekty sociálno –ekonomické (environmentálne) a kedy územno - technické napr. v podobe regulatívov.

Habilitant sa predmetnej problematike venuje dlhodobo a tak habilitačnú prácu možno zaradiť ako reflexiu poznania tejto vednej disciplíny, ako aj jeho osobného vývoja. Jeho námety pre zlepšenie praxe sú iste hodné povšimnutia aj príslušnými inštitúciami, reálne zodpovednými za rozvoj.

Záver Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD. v predloženej habilitačnej práci ako aj vo svojej publikačnej a výskumnej činnosti plne preukázal, že je na pozadí širokých poznatkov našej a zahraničnej literatúry schopný vedecky rozpracovať zvolenú problematiku. Metodologicky, obsahove i formálne spĺňa práca kritéria , ktoré sa vyžadujú od habilitačnej práce.

Odporúčam preto na základe úspešného habilitačného konania vymenovať Ing. arch. Jaroslava Copláka, PhD. za docenta v odbore 5.1.1. Architektúra a urbanizmus.

Bratislava, 17.2.2014